

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Хмельницької області** щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Хмельницької області в I кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Хмельницької області у I кварталі 2024 року свідчать, що, незважаючи на безпекові ризики та логістичні труднощі з перетином кордону, респонденти очікують **збільшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють майбутній фінансово-економічний стан своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Очікується повільніше зростання цін. Девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **збільшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні вищими темпами:** баланс відповідей – 50.0% (одні з найвищих очікувань серед регіонів) (у IV кварталі 2023 року – 7.1%) (графік 1). У цілому по Україні – 8.5%;
- **повільніше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 71.4% респондентів очікують, що зростання споживчих цін не перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 64.3%), у цілому по Україні – 48.4%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії (відмітили 92.9% опитаних), курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікує 78.6% респондентів (у попередньому кварталі – 76.9%), у цілому по Україні – 81.1%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану підприємств вищими темпами:** баланс відповідей – 21.4% (одні з найвищих очікувань серед регіонів) (у попередньому кварталі – 7.1%). У цілому по Україні – 3.7% (таблиця);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 50.0% (у попередньому кварталі – 46.2%). Також очікується, що обсяги реалізації продукції **на зовнішньому ринку зростуть високими темпами:** баланс відповідей – 80.0% (у IV кварталі 2023 року – 50.0%). У цілому по Україні баланси відповідей – 10.6% і 6.8% відповідно;
- **значне зростання обсягу інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт:** баланс відповідей – 35.7% (у IV кварталі 2023 року – 0.0%). Респонденти також очікують збільшення інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 28.6% (як у попередньому кварталі). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 1.5% та 8.3% відповідно (таблиця);
- **кількість працівників на своїх підприємствах залишиться без змін:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 14.3%) (графік 4). У цілому по Україні очікується зменшення кількості працівників – «мінус» 6.3%;
- **зростання цін на товари / послуги, що купують підприємства, та на товари / послуги власного виробництва вищими темпами:** баланси відповідей – 92.9% та 57.1% відповідно (у попередньому кварталі – 85.7% та 35.7% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії, а також вартість трудових ресурсів (вплив чинника посилюється) (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 35.7% та 71.4% відповідно (у попередньому кварталі – 42.9% та 64.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств області нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину, матеріали та обмеженість виробничих потужностей (вплив чинника значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням). Вище, ніж у попередньому кварталі, опитані оцінили вплив браку обігових коштів (графік 5).

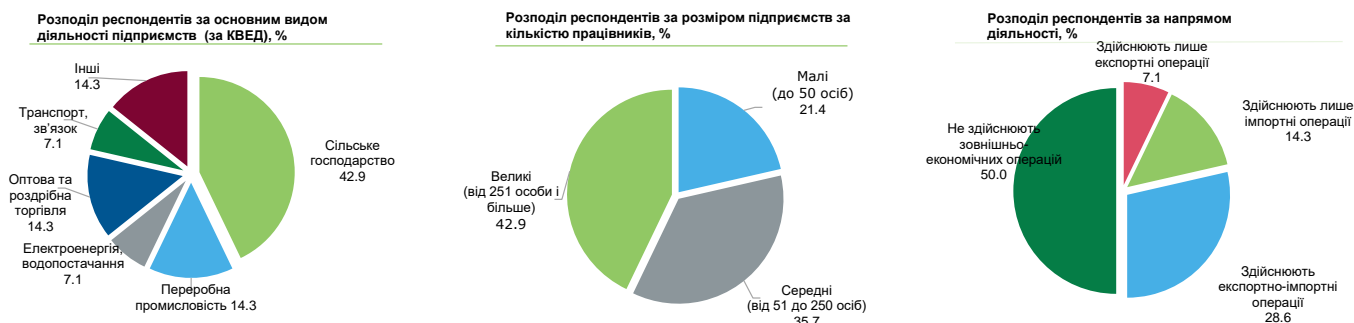
Респонденти очікують, що **потреба підприємств у позикових коштах найближчим часом зросте** (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (42.9%), надають перевагу запозиченням у національній валюті. Респонденти послабили оцінки щодо умов доступу до банківських кредитів, проте вони залишаються жорсткими (графік 9). Наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами та надмірні вимоги до застави – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

92.9% респондентів області зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках**, у цілому по Україні – 96.3%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

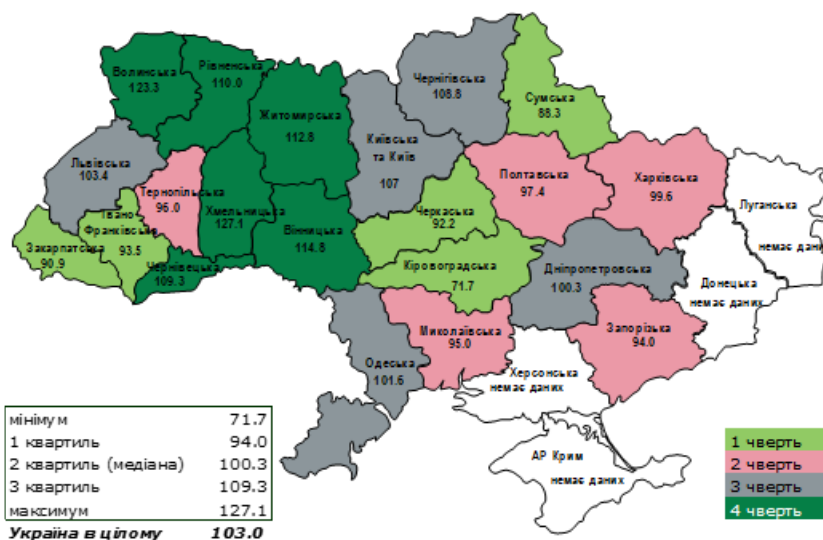
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поліпшився й оцінюється як добрий:** баланс відповідей – 28.6% (одні з найвищих оцінок серед регіонів) (у попередньому кварталі – 0.0%). У цілому по Україні респонденти оцінюють поточний фінансово-економічний стан підприємств як поганий – «мінус» 1.4%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний:** баланс відповідей – 0.0% (у IV кварталі 2023 року – «мінус» 11.1%);
- **дефіцит власних виробничих потужностей. Підприємства області вимушені залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у попередньому кварталі – 14.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 31 січня – 23 лютого 2024 року;
- опитано всього 14 підприємств;
- репрезентативна за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середній ранжованій сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

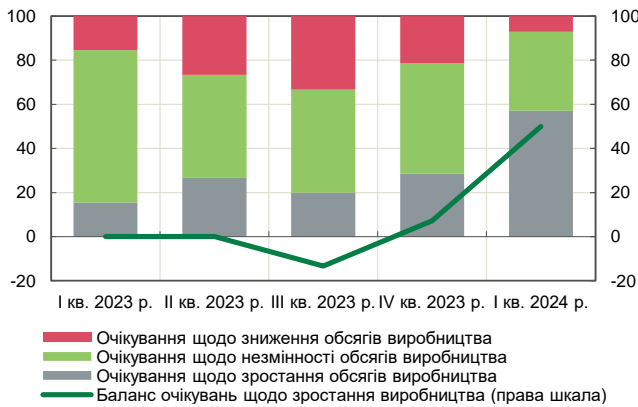
Таблиця. Очікування підприємств Хмельницької області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2023 р.	II кв. 2023 р.	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	-8.3	-6.7	0.0	7.1	21.4
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	7.7	26.7	35.7	46.2	50.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-27.3	26.7	13.3	0.0	35.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	7.7	26.7	26.7	28.6	28.6
кількості працівників	-7.7	-6.7	6.7	-14.3	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

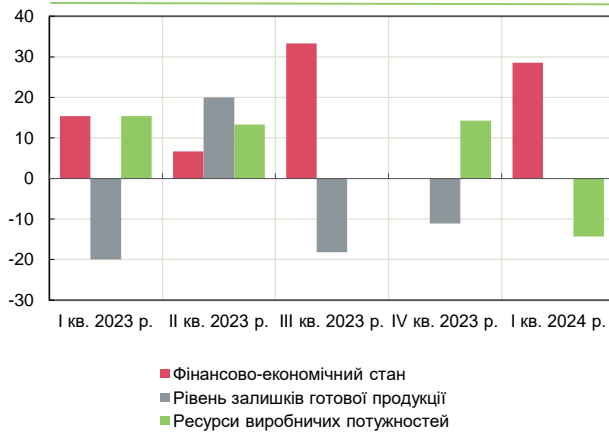
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які зумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

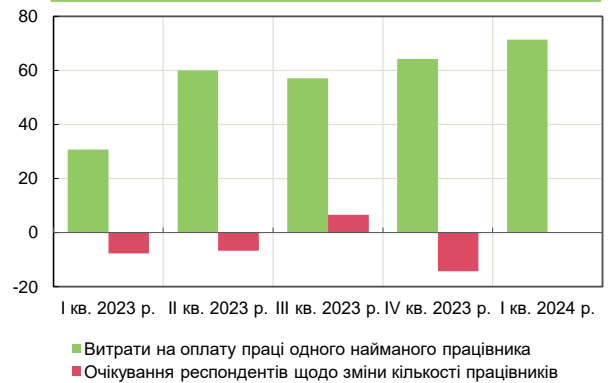
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати праці одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

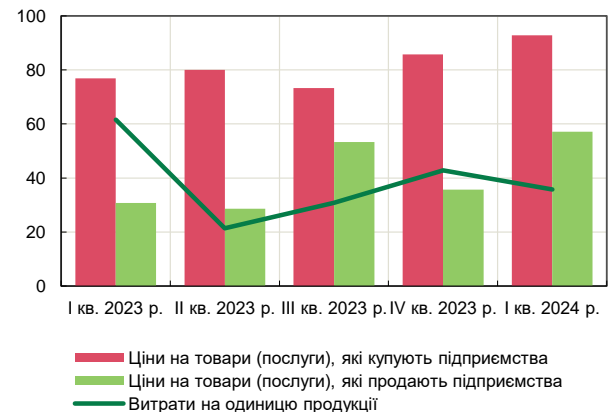
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

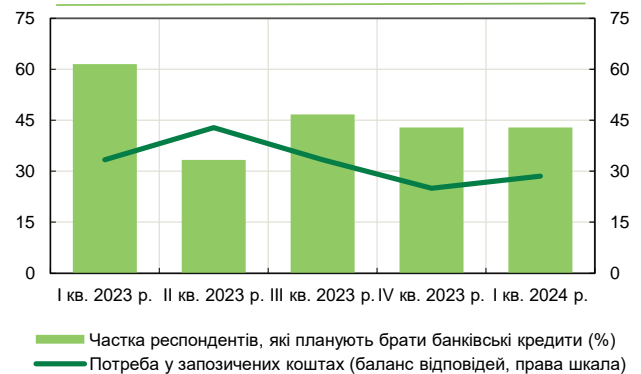
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

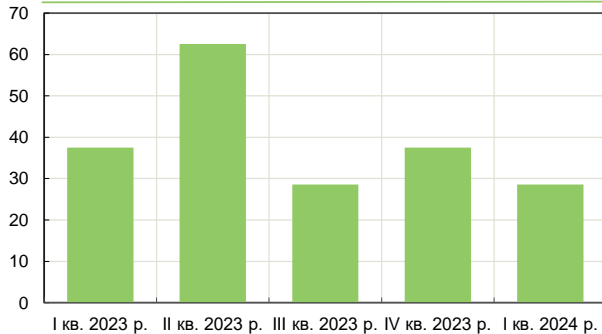
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

